Tadqiqot.uz

ЎЗБЕКИСТОНДА ИЛМИЙ-АМАЛИЙ ТАДҚИҚОТЛАР МАВЗУСИДАГИ КОНФЕРЕНЦИЯ МАТЕРИАЛЛАРИ

2020

- Ҳуқуқий тадқиқотлар
- Фалсафа ва ҳаёт соҳасидаги қарашлар
- Тарих саҳифаларидаги изланишлар
- Социология ва политологиянинг жамиятимизда тутган ўрни
- Иқтисодиётда инновацияларнинг тутган ўрни
- Филология фанларини ривожлантириш йўлидаги тадқиқотлар
- Педагогика ва психология соҳаларидаги инновациялар
- Маданият ва санъат соҳаларини ривожланиши
- Архитектура ва дизайн йўналиши ривожланиши
- Техника ва технология соҳасидаги инновациялар
- Физика-математика фанлари ютуқлари
- Биомедицина ва амалиёт соҳасидаги илмий изланишлар
- Кимё фанлари ютуқлари
- Биология ва экология соҳасидаги инновациялар
- Агропроцессинг ривожланиш йўналишлари
- Геология-минерология соҳасидаги инновациялар

№14
31 март

conferences.uz

15. Yakubova Nafisa Odiljanovna, Rahmonberdiyeva Oygul Raimjonovna
RANGTASVIRNI O`RGANISHDA TASVIRIY SAN`ATNING ASOSIY RO`LI....37
16. Toshboyeva Barno, Toshboyeva Lola
KICHIK YOSHDAGI O'QUVCHILARNI MATEMATIKA FANIGA QIZIQTIRISHDA DIDAKTIV O'YINLARNI O'RNI.....39
17. Abdinazarova E'tibor Abdinazarovna,
MUOMALA MADANIYATI - INSON YURAGI KO'ZGUSIDIR.....41
18. Abdukarimova Gullola, Sobirova Maqsuda
BOSHLANG'ICH SINFLARDA QISMLAR, ULUSHLAR VA KASRLAR MAVZUSINI O'QUVCHILARGA OSON O'RGATISH METODIKASI.....42
19. Abdullayev Umidjon, Akbarov Qobiljon
JISMONIY TARBIYA DARSLARIDA YURTIMIZDA JISMONIY TARBIYA FANINING KELIB CHIQISHI VA RIVOJLANISH TARIXINI O'QITISH.....43
20. Ismoilova Zulayho, Abdullayeva Gulnoza
BOSHLANG'ICH SINF O'QUVCHILARIDA XUQUQIY BILIMLARNI TARKIB TOPTIRISH.....45
21. Abdullayeva Zilola Obidjanovna,
BOSHLANG'ICH TA`LIMDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR.....46
22. Abdullayeva Aziza,
TA'LIM JARAYONIDA ZAMONAVIY INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNING AHAMIYATI.....48
23. Abdullayeva Iroda,
O'QUVCHILAR MUSTAQIL TAFAKKURLARINI TARBIYALASHDA O'QISH FANINING VAZIFASI.....50
24. Abdullayeva Maktuba Ergashevna,
BOSHLANG'ICH TA'LIMDA DIDAKTIK O'YINLARDAN FOYDALANISHNING SAMARALI USULLARI.....52
25. Abdullayeva Sojida
BOSHLANG`ICH SINF O`QUVCHILARIDA IJODIY QOBILIYATLARINI RIVOJLANTIRISH USULLARI.....54
26. Abdullayeva Zamira Baxtiyorovna
USING INNOVATIVE TEACHING METHODS AND INFORMATION TECHNOLOGIES IN EFL CLASSES.....56
27. Abdumajotova Dilnoza Abdumajitovna
XORIJIY TILLARNI BOSHLANG'ICH SINFLARDA O'RGATISHDA INTERFAOL USLUBLARNING TURLARI.....57
28. Oqila Abdurahmonova
TA'LIMDA ZAMONAVIY PEDAGOGIK VA AXBOROT TEXNOLOGIYALARNING O'RNI.....59
29. Abduraxmonova Diyora,
O'QUVCHI SHAXSIGA YO'NALTIRILGAN TA'LIMDA DARSLARNI TASHKIL ETISH SHAKLI.....60
30. Ahmadjanova Dilafruz, Yusupova Lola
O'ZBEK LEKSIKOGRAFIYASI RIVOJLANISH TARIXI VA ISTIQBOLLARI....62

RANGTASVIRNI O'RGANISHDA TASVIRIY SAN`ATNING ASOSIY RO'LI.

Yakubova Nafisa Odiljanovna
Guliston davlat universiteti
"San`atshunoslik" fakulteti o'qituvchisi.
+998975692991.
Rahmonberdiyeva Oygul Raimjonovna.
+99893 3283098.

Anotasiya: tasviriy san'at vositasida milliy san'atmiz tarixi buyuk siymolar obrazlari, naqqoshlik va boshqalardan bilim egallash. Barkamol avlodni har tomonlama barkamol o'stirish ma'naviy -ma'rifiy ishlarimiz markazida turgan eng buyuk vazifaga ega bo'lish.

Kalit so'zi: rangtasvir, perspektiva, ufq chizig'i, tasviriy, san'at, akvarel insoniyat.

Dunyo cheksiz sir-sinjojatdan iboratdir.uning bamisoli musavvirning "qora kvadrat"asariga ramziy ma'noda o'xshatsa bo'ladi.zero "kvadrat" uning abadiy yaratilganglini to'rt tomoni cheksizlik timsolini anglatsa,"qora rang" esa mavhumlik, dunyo sir -sinoatining barchasini anglab bo'lmas sir ekanligidan dalolat be r adi.Insoniyat qanchalik shu sirlarni bilishga harakat qilmasin, biroq uning tafakkuri ojizlik qilishi tabiiydir. Yirik olomlar tomonidan rang tufayli ramziy ma`noda "so`zlashish" ranglar vositasida insonlarni davolash, tarbiyalash, ranglar g`ilg`asi orqali falsafiy fikr yuritish, rang orqali insonlarning ichki dunyosini anglash, shunungdek, ranglarning qishloq xo`jaligi unumdorligini oshirishda, iqtisodda va boshqa masalalar ijobiy hal etishdagi mavqei haqida tadqiqodlar olib borilmoqda. Respublika Oliy Majlisi tomonidan qabul qilingan "Kadrlar tayyorlash milliy dasturi " muhim tarihiyhujjat bo`lib, unda ta`lim tizimini tubdan isloh qilish, bu tizimni dunyoning ilg`or demokratik davlatlari darajasiga yetkazish va yosh karlarni yuksak ma`naviy- axloqiy ruhda, chuqur bilim egasi qilib tarbiyalash maqsadi qo`yilgan.

Barkamol avlodni har tomonlama barkamol o'stirish ma'naviy -ma'rifiy ishlarimiz markazida turgan eng buyuk vazifaga aylangani , ayniqsa quvonchlidir. Toshkent miniyaturachi rassomlarining monumental san'at sohasidagi ijodiy ishlari ham muvaffaqiyatli bormoqda.

"Sanor nafis" guruhi tomonidan 1996-yil Toshkentdagi Temuriylar tarixi davlat muzeyi zallarida bajarilgan minyatura uslubidagi naqshlar mutaxassislar va tomoshabinlarning yuqori bahosini oldi. Rus rassomi va pedagogi D.N.Kardovskiy aytib o'tganidek sa'natni o'rganayotganlar tasvirlashning yo'llari va usullari, ya'ni narsalarning shakli , rangning yorug'ligi, xususiyati va harakat qonuniyatlariga bo`ysunishga majburdirlar.Rangtasvir fanini talabalarga o`qitish va singdirishdan asosiy maqsad talabalarda tabiatdagi mavjud ranglarni ko`ra bilish, unu qog`ozga yoki matoga obrazli ya`ni borliqni va narsalarni rangda tasvirlab berishni tushungan holda aks etteish ko`nikmasini hosil qilishdir.

Tasviriysan`atda, ayni qsa, rangtasvirda rangning ahamiyati benihoyat katta. U asar4ning mazmuni va g`oyasining to`la ochilishida uni tomoshabinga emotssiyanal hissiy ta`sirini kuchaytrib berishda shuningdek, kompazitsiyadagi muvozanatni saqlashga hizmat qiladi.

Agar bezatuvchi, rassom, pedagog yoki monumentalchi kabi ihtisosliklardagi rassom haqiqiy qalam tasvir asarini puhta o`rganmay turib, asar yaratishni boshlashsa, u dastgohli san`at asarining chala yaratilishiga, tasvirda sohta manzaraning paydo bo`lishiga, haqiqiy inson qiyofasini to`la qonli aks etmasligiga sababchi bo`lib, tasvirlanayotgan voqiya va hodisalarning asl mohiyatini to`la ochib bera olmaydi.

Rang tasvirda mohirona ijod qilish uchun yosh shogir rassom qalamtasvirda quydagi bilim va malakalarini puhta o`zlashtirmog`i lozim:

Kuzatish perspektiva (ufq chizig`I, yassi jisimlar va ufq cizig`I perspektivasi) elementlari. Tekisliklar bilan chegaralangan jisimlarni konstruktiv va perspektiv qurilishi (kub, prizma, interyer va ekstier).

Tasvirda qalam surat mukammal bo`lishi lozim, aks holda turli bo`yoqlar ham oddiygina narsa va buyumning qurilishi hajmini to`liq oifodalab bermaydi. Hovo perspektivasiga bog`liq holda ranglarning nozik o`zgarishini ifodalovchi matoga berilgan rang- barang surtmalar ham o`z-o`zidan fazoviy kenglikni ko`rsata olmaydi.Faqat perspektiva qonun-qoidalariga to'g'riamal qilib,tasvirlanayotgan qalamtasvirgina ranglarni yanada jozibali ko'rsatadi.Yosh rassom Odoardo Fioletti Venetsiyaga o'qishga kelganida rangtasvirni mukammal egallash uchun nima qilish kerak ,-degan savoliga Tintoretto shunday javob:"Rasm chizish :"Rassom bo'lish uchun yana nimalarni maslahat berar edingiz,degan Fiolettining qayta savoliga Tintoretto:"Rasm chizish ,rang tasvirga nafislik va mukammallik ato etishi haqiqat,-deb bilgan.Rang tasvirning ilmiy negizini rangshunoslik fani o'rganadi.Rangshunoslik bo'lg'usi rassomlarga ranglarning

tabiatda hosil bo'lishi va tarqalishi masalalarini, ularning atrof-muhit ta'sirida o'zgarib ko'rishi bo'yoqlarni tayyorlash va ulardan foydalanish yo'llarini o'rgatadi. Markaziy Osiyoda ranglar haqidagi ta`limot qadimda kitob minyaturasi, naqqoshlik va devor bezagi freska pannolalar ishlash bilan bog`liq holda rivojlanib kelgan. Chunki, musavvirlig hunari rang tanlash va ularni tayyorlay bilishni talab etgan. Shuning uchun har bir shogird, avvalo, rangtayyorlash sirlarini va shu ishga bog`liq kimyoviy jarayonlarni o`rgangan. Rangtasvir har-hil bo`yoqlar yordamida (moybo`yoq, suvbo`yoq, yelimli bo`yoqlarda, guvash, tempra va boshqa bo`yoqlarda) bajarilganda shulardan biri suv bo`yoq (akvarel), u suvda oson eriydi. U o`zining tarkibiga ko`ra, turli tozza moddalardan iboratligi sababli, tasvirlar naturada ishlanganda tiniq chiqadi. Talabalarning rasm chizish ko`nikmasini o`rganilishi lozim bo`lgan narsalarni naturadan shunchaki mehanik tarzdako`chirib oloshgina emas, balki riyal borliqni tushungan holda tasvirlash asosiga qurilishi lozim.

Foydalanilgan adabiyotlar.

Rangshunoslik; O`zbekiston faylasuflari milliy jamiyati nashri. Toshkent- 2006. S.S.Bo`latov.
Rangtasvir Toshkent "Innovsiya- Ziyo", 2019yil.S.Abdurasulov.N.Tolipov.

Tadqiqot uz

SERTIFIKAT

Yakubova Nafisa

“O‘zbekistonda ilmiy-amaliy tadqiqotlar” mavzusidagi Respublika 14 -ko‘p tarmoqli ilmiy konferensiyasida qatnashgani **“FAOL ISHTIROKI”** uchun taqdirlandi.

DOI: http://doi.org/10.26739/online_ 14

D.ATADJANOVA
Direktor

Crossref ORCID Connecting Research and Researchers doi

2020 MART TOSHKENT